

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

УКРАЇНА

**Я - УКРАЇНЕЦЬ
І Я ЦИМ ПИШАЮСЯ**

Автор: Дахненко О.М.

ЗДО №590

Розділ №3

Україна моя
вишивана

**Україна
МОЯ
ВИШИВАНА**

Вишивки Полісся — прості й чіткі за композицією. Ромбоподібна лінія геометричного візерунка повторюється кілька разів. Вишивка червоною ниткою на білому-сірому тлі льняної тканини — графічно чітка.

Своєрідною вишивкою здавна славилася Волинь. Візерунки геометричні, чіткі і прості за композицією. Чіткість ритму підсилюється однобарвністю вишивок, виконаних червоною ниткою на білій-сірій тканині. Вишивки північної Волині вражають своєю вишуканою простотою. У південних районах області переважають рослинні мотиви.

Для Чернігівської області характерні білі вишивки. Геометричний або рослинний орнамент вишивається білими нитками або ж із украленням червоного і чорного. Виконується дуже дрібними стібками, що нагадує бісерні вишивки, характерні для чернігівських сорочок.

Вишивкам Київщини властивий рослинно-геометризований орнамент зі стилізованими гронами винограду, кольором хмелю чи восьмипелюстковими розетками, ромбами, квадратами. Основні кольори вишивок Київщини — білий, коралово-червоний, відтінений чорний.

У південних областях України техніка вишивки має багато загального з устояними формами центральних районів, однак їй властиві і цілком своєрідні поліхромні орнаменти, виконувані напівхрестиком або хрестиком.

Для подільських сорочок характерні барвистість і розмаїтість швів. Типовим є мережка «павучками», якою примережують вставки на рукави, клинці. Використовується і кольорова мережка — «шабак». В орнаментах подільських вишивок переважає один колір — чорний з великим або меншим украленням червоного, синього, жовтого або зеленого. Найпоширеніші одноколірні (червоні і чорні) вишиванки, рідше — двох — і триколірні.

На півдні Тернопільської області типовою є вишивка бавовняними нитками зі згущеними стібками: окремі елементи обводяться кольоровими нитками, що забезпечує високий рельєф і колірний ефект. Такі вишивки розміщують уздовж усього рукава повздовжніми або скошеними смугами від полочки до краю рукава.

Велике багатство технік вишивання характерно для Вінницької області: низь, хрестик, вишивка розписом, настилання, верхшов (верхоплут), вирізування; різноманітні види чорних, білих і кольорових мережок. Поряд з основними швами застосовуються і допоміжні — вишивка розписом, шов «уперед голкою», контурні шви, якими обрамляють і з'єднують окремі елементи композиції.

Характерною рисою етнографічного району Карпат і Прикарпаття є велика кількість окремих частин регіону зі своїм колоритом. Кожне село відрізняється від інших своєрідністю вишивки, багатством орнаменту і неповторністю квітів.

У народній вишивці Львівської області використовуються різноманітні типи візерунків. У південних районах орнамент вишивок геометричний, біле тло не заповнюється, що додає візерункам прозорість і легкість.

На Буковині, крім рослинних і геометричних мотивів, користуються зооморфною, вишиваною гладдю (білою), дрібним хрестиком, штаповкою, крученим швом. Вишивальний матеріал — бісер, шовк, вовна, срібні і золоті нитки, металеві блискітки.

Гуцульські вишивки характеризуються розмаїтістю геометричних і рослинних візерунків, безліччю композицій, багатством сполучень квітів, головним чином червоного з жовтим і зеленим, причому домінує червоний колір. Два або три відтінки жовтого кольору прояснюють вишивку і додають їй золотий відблиск.

Для вишивок Закарпаття характерним є мотив зигзаг («кривуля») у різних техніках виконання. Колірна гама вишивок досить широка: червоний сполучається з чорним (при цьому виділяється один колір — чорний або червоний), застосовується як білий, так і багатобарвний орнаменти.

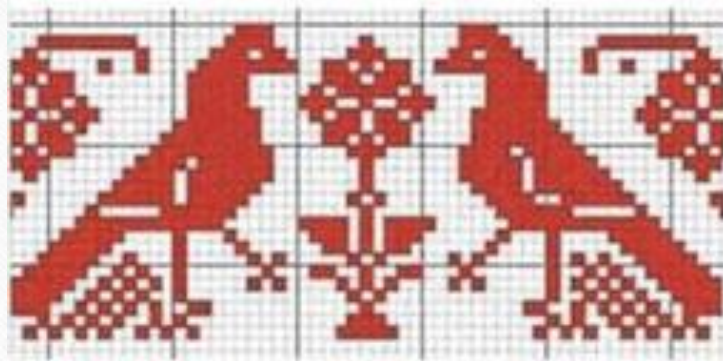
**Види
орнаментів та
символіка
української
вишивки**

Геометричний

Рослинний

Зооморфний

Антропоморфний

Хмель

Символіка малюнка

- ☞ Листя хмелю можна віднести до молодіжної символіки. Крім центральної України, візерунок поширений на Поділлі. Хмель несе в собі знак розвитку, буяння та кохання. Хмель – це весільна символіка.

Лілія

Символіка малюнка

В легендах квітка лілії – то символ дівочих чарів, чистоти та цноти. Вишита квітка лілії допоможе розгадати таємницю цих чарів. Лілія є жіночим символом.

Виноград

Символіка малюнка

Виноград. Символіка винограду розкриває нам радість і красу створення сім'ї. Сад-виноград – це життєва нива, на якій чоловік є сіячем, а жінка має обов'язок рости і плекати дерево їхнього роду.

Мак

Символіка малюнка

З давніх-давен на Україні святили **МАК** і ним обсівали людей і худобу, бо вірили, - що мак має чарівну силу, яка захищає від усякого зла. А ще вірили, що поле після битви навесні вкривається маками. Ніжна трепетна квітка несе в собі незнищену пам'ять роду. Дівчата, в сім'ї яких був загиблий, з любов'ю і сумом вишивали узори маку на сорочках, а на голови клали віночки з семи маків, присягаючи цим зберегти й продовжити свій рід.

Калина

Символіка малюнка

☞ **Калина** — калину пов'язували з народженням Всесвіту, вогняної трійці: Сонця, Місяця та Зірки. Тому назву вона отримала від давньої назви Сонця – Коло. А оскільки плоди калини червоні, вони символізують кров та безсмертний рід. Саме тому весільні рушники, дівочі і навіть чоловічі сорочки прикрашають гронами калини.

Дуб

Символіка малюнка

☞ Дуб – священне дерево, яке уособлювало Перуна, бога блискавки та грому, чоловічої енергії, розвитку, життя. Тому парубки і молоді чоловіки завжди мали при собі чарівний оберег живильної сили свого роду.

Берегиня

Символіка малюнка

Берегиня. Обереговим знаком українців була вишивка Берегиня — мати всього живого, первісне божество - захисник людини, богиня родючості, природи та добра. З часом Берегиня стала охороницею дому. Зазвичай її вишивали нитками червоного кольору, який був символом очищуючого вогню та сонця і мав охоронні, лікувальні властивості.

Ружа
Троянда

Символіка малюнка

Давня назва троянди, ружа, співзвучно стародавній назві Сонця – Ра. Крім того, є ще й давня назва крові – руда. Узори з ружами уклалися за законами рослинного орнаменту, що означало безперервний сонячний круг з вічним оновленням.

Зірки

Символіка малюнка

Зірки, розкидані по рукавах і зібрані в геометричний орнамент, - це уявлення про структуру Всесвіту, що вже є не хаотичним і безладним, а впорядкованим і гармонійним. І знову засіяним, щоб нести нові й нові паростки життя у далекі світи.

Ромби

Символіка малюнка

Ромби.

- ☞ Земля - символ плодючості, щедро засіяної землі, зображений у вигляді ромбів.
- ☞ Ці знаки, що дійшли до нас з глибокої минувшини - Сонце, Вода і Земля - складають життєдайну трійцю. Вони є неподільними в орнаментах української вишивки.

Сварга

Символіка малюнка

Сварга Відомий під назвою свастика – це той самий хрест, але у русі. Символ сонячного культу, в магічну силу якого вірили усі древні народи. В давніх українців він асоціювався із силою домашнього вогнища, родинним щастям. Сварга може бути ліво- та правосторонньою. Лише остання означає рух за сонцем. Сварга, повернута проти годинникової стрілки, вважалася символом оберегового духовного полум'я, а за годинниковою стрілкою – символом родинного вогнища.

Значення кольорів вишивки

Чорний – символ землі, її плодючості,

червоний – любов, вогонь та владу.

зелений – колір весни, воскресіння природи та всього живого, багатство рослинного та тваринного світів;

коричневий – колір землі-матері,

жовтий - означає достаток, врожай;

блакитний – колір неба, повітря, води та здоров'я;

білий – колір світла та чистоти.

БУКОВИНА

ЖИТОМИРЩИНА

ЛУГАНЩИНА

ПРИДНІПРОВ'Я

ХЕРСОНЩИНА

ВІННИЧИНА

ЗАКАРПАТТЯ

ЛЬВІВЩИНА

РІВНЕНЩИНА

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

ВОЛИНЬ

ЗАПОРІЖЖЯ

ЛИКОЛАЇВЩИНА

СУМЩИНА

ЧЕРКАЩИНА

ГУЦУЛЬЩИНА

КИЇВЩИНА

ОДЕЩИНА

ТЕРНОПІЛЬЩИНА

ЧЕРНІГІВЩИНА

ДОНЕЧЧИНА

КІРОВОГРАДЩИНА

ПОЛТАВЩИНА

ХАРКІВЩИНА

КРИМ

Кінець